

**PENGGAL KETIGA
DEWAN UNDANGAN NEGERI YANG KEENAM BELAS
NEGERI SABAH**

ATURAN URUSAN MESYUARAT

HARI KHAMIS, 24 MAC 2022, PUKUL 10:00 PAGI

Bil. 05

PERTANYAAN-PERTANYAAN UNTUK JAWAPAN LISAN

- *1. **YB. Tuan Chong Chen Bin [Tanjong Kapor]** bertanya kepada **MENTERI KEWANGAN:-**
 - a) adakah pelaksanaan cukai eksport SST 5% telah disahkan; dan
 - b) jika ya, adakah ia akan dikira cukai eksport dari bulan Mei 2021.
- *2. **YB. Datuk Abdul Ghani bin Mohamed Yassin [Nabawan]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, setakat tahun ini apakah usaha sama yang telah dilaksanakan oleh pihak Kementerian Pembangunan Luar Bandar Negeri dengan kerajaan Persekutuan untuk memastikan program Bekalan Elektrik Luar Bandar atau BELB berada di landasan yang sepatutnya.
- *3. **YB. Datuk Poon Ming Fung @ Frankie [Tanjong Papat]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah peranan dan tanggungjawab ahli kaunselor Majlis Perbandaran Sandakan untuk menangani pelbagai masalah kemudahan awam di kawasan Sandakan yang bertambah dari hari ke hari.
- *4. **YB. Tuan Mohd Arsad bin Bistari [Tempasuk]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, apakah langkah-langkah diambil oleh kementerian untuk membantu mengatasi masalah golongan petani sawah di kawasan DUN Tempasuk yang mempunyai masalah kekurangan jentera pembajak dan jentuai yang menyebabkan tanah-tanah yang diusahakan untuk tanaman padi tidak dapat diusahakan seperti yang disasarkan mengikut musim.
- *5. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah inisiatif-inisiatif yang telah diambil oleh kerajaan negeri sejak Oktober 2020 dalam memastikan Jabatan Kerja Raya (JKR) Sabah dan Jabatan Pengairan dan Salinan (JPS) Sabah sebagai agensi teknikal pelaksana projek-projek biayaan Kerajaan Persekutuan di Sabah.
- *6. **YB. Datuk Seri Panglima Dr. Mohd Salleh Tun Said [Usukan]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**,

apakah perancangan jangka pendek dan jangka panjang kerajaan negeri dalam memartabatkan serta memperkasakan golongan wanita di Sabah.

- *7. **YB. Dr. Aliakbar Gulasan [ADUN Dilantik]** bertanya kepada **MENTERI BELIA DAN SUKAN**, apakah usaha kerajaan untuk memastikan para belia mempunyai kesedaran politik yang tinggi.
- *8. **YB. Tuan Mohd Arsad bin Bistari [Tempasuk]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR**, apakah langkah-langkah dan tindakan yang boleh diambil oleh pihak kerajaan agar Rizab Burung (*Bird Sanctuary*) di kawasan Kampung Batu 6, DUN Tempasuk dapat dikeluarkan untuk tujuan pembangunan kawasan DUN di samping membantu meningkatkan ekonomi penduduk setempat di masa akan datang.
- *9. **YB. Tuan Jonnybone J. Kurum [Telupid]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA:-**
 - a) apakah masalah utama kelewatan syarikat konsesi pembaikan jalan utama Ranau ke Telupid dan Telupid ke Sandakan; dan
 - b) adakah syarikat konsesi ini telah ditamatkan kontrak kerana jalan tersebut telah diberi kepada syarikat yang melaksanakan projek Pan Borneo dan siapakah yang sebenarnya yang membaiki jalan-jalan yang rosak di jalan utama tersebut.
- *10. **YB. Tuan Justin Wong Yung Bin [Sri Tanjung]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah dasar/polisi sifar sisa daripada kementerian dalam menjamin kebersihan bandar kita sentiasa terjaga.
- *11. **YB. Puan Rina Haji Jainal [Kukusan]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR**, apakah langkah-langkah kementerian dalam memastikan industri pelancongan negeri terus bertahan termasuk sekiranya negara berdepan gelombang COVID-19 terbaharu yang membawa kepada sekatan rentas negara / negeri.
- *12. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, sejauh manakah keupayaan kapasiti, tenaga kerja dan jentera hospital dan klinik kesihatan awam di Sabah dalam menangani peningkatan kes positif COVID-19 akibat varian-varian baharu.
- *13. **YB. Tuan Mohd Arsad bin Bistari [Tempasuk]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, apakah status terkini pelaksanaan perumahan nelayan tersusun di daerah Kota Belud di kawasan

Kampung Bira-Biraan yang melibatkan pembinaan sebanyak 300 unit rumah nelayan.

- *14. **YB. Datuk Ignatius Dorell Leiking [MOYOG]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, bilakah kerajaan akan memperbaiki semua jambatan gantung uzur dan merbahaya kepada pengguna di seluruh kawasan Moyog.
- *15. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, menjelaskan apakah perancangan kerajaan untuk mewujudkan lebih banyak rumah mampu milik di Sabah.
- *16. **YB. Tuan Tan Lee Fatt [Likas]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR**, apakah pendirian, cadangan dan rancangan kerajaan dalam mengurangkan kesan gas rumah hijau dan pencemaran udara akibat penggunaan bahan api fosil dalam industri permotoran dan perkilangan dan sebagainya di Sabah.
- *17. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah langkah-langkah yang telah diambil supaya tanah hak asasi atau tanah adat di kawasan pesisir pantai dapat dikenalpasti, diiktiraf dan hak milik diberikan.
- *18. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, apakah langkah daripada pihak kerajaan untuk memastikan industri pertanian di Sabah dapat dimajukan tanpa perlu mengimport keperluan seperti sayur-sayuran dan buah-buahan daripada luar.
- *19. **YB. Datuk Abdul Ghani bin Mohamed Yassin [Nabawan]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, setakat ini apakah perancangan terkini daripada pihak kementerian untuk membantu meningkatkan sosio-ekonomi rakyat luar bandar khususnya untuk daerah-daerah kawasan luar bandar di negeri ini yang tersenarai antara daerah termiskin dalam negara ini.
- *20. **YB. Tuan Peto Galim [Inanam]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah status penyambungan tenaga elektrik SESB ke Gunung Kinabalu, Panar Laban.
- *21. **YB. Datuk Christina Liew [Api-Api]** bertanya kepada **KETUA MENTERI:-**
 - a) apakah status pelaksanaan Pelan Tindakan Pengindahan Landskap Kota Kinabalu yang telah dilancarkan oleh mantan Ketua Menteri pada September 2020; dan
 - b) apakah segmen-segmen dalam Pelan Tindakan itu yang telah disiapkan setakat ini.

- *22. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT:-**
- a) apakah kriteria untuk meluluskan bantuan pembinaan semula rumah mangsa kebakaran supaya ianya adil dan saksama; dan
 - b) mengapakah mangsa kebakaran Landung Ayang Kudat pada 16 Februari 2022 diberi RM20,000 satu keluarga sementara mangsa di Kg Sonduou, Keapayan tidak diberikan peruntukan sedemikian.
- *23. **YB. Tuan Tan Lee Fatt [Likas]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, apakah rancangan atau usaha kerajaan dalam penyelidikan, mengeluarkan vaksin atau ubat yang mampu melawan Virus Covid-19 di Sabah.
- *24. **YB. Tuan Peto Galim [Inanam]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah usaha, rancangan dan pencapaian yang diambil oleh kementerian dalam membendung, mengawal dan menghapus penyalahgunaan kuasa dan amalan rasuah di semua sektor kerajaan dan swasta di Sabah.
- *25. **YB. Datuk Dr. Yusof @ Josree Yacob [Sindumin]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, adakah pihak kerajaan akan menambah baik sistem penyampaian perkhidmatan di Pejabat Kebajikan Am Sipitang.
- *26. **YB. Datuk Dr. Haji Jaujan bin Haji Sambakong [Sulabayan]** bertanya kepada **MENTERI TUGAS-TUGAS KHAS**, apakah usaha kerajaan negeri untuk membantu menangani masalah sektor pendidikan di negeri Sabah yang turut terjejas akibat pandemik COVID-19.
- *27. **YB. Datuk Seri Panglima Yong Teck Lee [ADUN Dilantik]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, adakah kerajaan bercadang untuk menukar gelaran Tuan Yang Terutama (TYT) kepada TYT Yang di-Pertua Negara.
- *28. **YB. Tuan Hamild @ Hamid Bin Hj. Awang [Balung]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR**, apakah status dan perancangan untuk membangunkan tanah Lapangan Terbang Lama Tawau oleh kerajaan negeri Sabah.
- *29. **YB. Datuk Abdul Ghani bin Mohamed Yassin [Nabawan]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR:-**
- a) apakah status terkini program BELB di daerah Nabawan; dan
 - b) secara keseluruhannya berapa buah kampung yang terlibat dalam program ini.

- *30. **YB. Datuk Dr. Yusof @ Josree Yacob [Sindumin]** bertanya kepada **MENTERI TUGAS-TUGAS KHAS**, apakah perancangan pihak kerajaan untuk menambah prasarana dakwah di kawasan DUN Sindumin.
- *31. **YB. Datuk Ignatius Dorell Leiking [MOYOG]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, bilakah kerajaan akan membina infrastruktur dan menyediakan lampu jalan di sepanjang jalan dari kawasan Nambazan sehingga ke kawasan Zoo Lok Kawi yang gelap dan selalu mengakibatkan kemalangan jalan raya.
- *32. **YB. Datuk Seri Panglima Yong Teck Lee [ADUN Dilantik]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah pendirian kerajaan Sabah berkaitan cadangan mengeluarkan kad warga asing seperti yang diumumkan Menteri Dalam Negeri Persekutuan pada 10 Februari 2022.
- *33. **YB. Datuk Annuar Datuk Ayub [Liawan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah tindakan/perancangan kementerian untuk meningkatkan kualiti kerja-kerja menyelenggara jalan-jalan di bawah seliaan Jabatan Kerja Raya agar tindakan cepat diambil seperti masalah kekurangan diesel untuk jentera.
- *34. **YB. Tuan Tan Lee Fatt [Likas]** bertanya kepada **MENTERI TUGAS-TUGAS KHAS**, apakah kajian dan rancangan kerajaan dalam meneruskan program Pengajaran dan Pembelajaran di Rumah (PDPR) di kawasan bandar dan pedalaman di Sabah.
- *35. **YB. Puan Rina Haji Jainal [Kukusan]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, sekiranya KDN bersetuju mengeluarkan kad khas pendatang asing tanpa izin di Sabah, apakah kaedah yang akan diambil GRS bagi melaksanakannya secara telus.
- *36. **YB. Tuan Justin Wong Yung Bin [Sri Tanjong]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah pendekatan/penyelesaian yang akan diambil untuk menyelesaikan isu pembetungan yang melibatkan Taman Milan dan Taman Citra.
- *37. **YB. Datuk Wong Hong Jun [Tanjong Aru]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, pada Sidang dewan yang lalu Ketua Menteri telah bersetuju untuk menyalurkan bantuan Peruntukan Ombak Besar (Tanjong Aru) untuk membaiki rumah-rumah yang rosak namun sehingga kini bantuan tersebut belum disalurkan kepada penghuni-penghuni. Mohon perjelaskan apakah status.
- *38. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah usaha dan perancangan kerajaan untuk mempromosikan POIC Sandakan agar dapat menarik lebih ramai lagi pelabur asing untuk mempertimbangkan lagi ekonomi di Sandakan.

- *39. **YB. Datuk Annuar Datuk Ayub [Liawan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah perancangan kementerian untuk selenggara jalan-jalan pertanian. Adakah kerajaan negeri bercadang untuk *Outsource* (Konsesi) untuk kerja-kerja ini.
- *40. **YB. Datuk Wong Hong Jun [Tanjong Aru]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah tindakan yang akan diambil oleh pihak JKR/DBKK atau Jabatan yang berkaitan harta benda awam (kegunaan awam) berkenaan banyak jalan raya yang rosak, tiang lampu jalan yang tidak diselenggara dengan baik dan mengambil masa terlalu lama untuk dibaiki.
- *41. **YB. Datuk Seri Panglima Dr. Mohd Salleh Tun Said [Usukan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA:-**
- a) adakah kerajaan negeri mempunyai rancangan untuk membina bangunan baharu Pejabat Daerah Kota Belud memandangkan struktur bangunan tersebut sudah terlalu uzur untuk digunakan; dan
 - b) jika tidak ada, adakah bangunan tersebut masih selamat digunakan.
- *42. **YB. Tuan Justin Wong Yung Bin [Sri Tanjong]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI SABAH I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah pendekatan/penyelesaian yang akan diambil untuk menyelesaikan isu sampah dalam kawasan bandar khususnya bangunan komersial.
- *43. **YB. Datuk Annuar Datuk Ayub [Liawan]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah perancangan kerajaan untuk membina lebih banyak lagi program perumahan rakyat (PPR) di setiap kawasan DUN memandangkan terdapat peningkatan dikalangan isi rumah di kawasan bandar yang berpendapatan rendah.
- *44. **YB. Tuan Mohammad bin Mohamarin [Banggi]** bertanya kepada **MENTERI TUGAS-TUGAS KHAS**, adakah kerajaan negeri bercadang untuk melaksanakan pembinaan baharu atau pembaikan surau-surau di sekitar kampung-kampung terlibat di Pulau Banggi yang berada dalam keadaan daif dan serba kekurangan.
- *45. **YB. Datuk Seri Panglima Dr. Mohd Salleh Tun Said [Usukan]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, adakah kerajaan negeri ada menyediakan bantuan dari segi bayaran pendahuluan untuk pembelian rumah pertama bagi golongan bumiputera.
- *46. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, bilakah setiap perumahan flat di Elopura termasuk di perumahan flat Singapore Road dan Yi Villa Apartment, Sim Sim akan mendapat geran. Ini adalah kerana rumah-rumah flat

ini memerlukan satu pihak pengurusan untuk menjaga keselamatan, kebersihan serta masalah lainnya.

- *47. **YB. Tuan Mohammad bin Mohamarin [Banggi]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, apakah kaedah dan apakah usaha penguatkuasaan yang dilaksanakan oleh pihak berwajib dalam memantau aktiviti penangkapan ikan oleh kapal-kapal nelayan laut dalam di kawasan-kawasan berhampiran pesisir pantai seperti di kawasan perairan Pulau Banggi dan Kudat.
- *48. **YB. Tuan Peto Galim [Inanam]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, adakah rancangan kementerian untuk membantu menangani masalah kemiskinan di Sabah khususnya di kawasan P171 Sepanggar dan N18 Inanam.
- *49. **YB. Datuk Juil Nuatim [Limbahau]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR**, apakah kriteria yang ditetapkan oleh kerajaan negeri bagi pengusaha yang menjalankan kegiatan pelancongan untuk mendapatkan lesen pengendalian pelancongan atas tanah berstatuskan *zoning* tanah pertanian. Ini adalah kerana sebahagian besar kawasan DUN N.27 adalah berada dalam kawasan *zoning* tanah pertanian.
- *50. **YB. Tuan Alias bin Sani [Sekong]** bertanya kepada **MENTERI TUGAS-TUGAS KHAS**, adakah kerajaan bercadang untuk membina sebuah masjid atau surau di kawasan Taman Anggerik di dalam Kawasan DUN Sekong yang tidak mempunyai masjid kariah yang berdekatan.
- *51. **YB. Tuan Mohammad bin Mohamarin [Banggi]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI KERJA RAYA**, apakah usaha kerajaan negeri dalam membantu mana-mana sekolah di seluruh Sabah dalam perkara berikut:-
 - a) masalah bekalan air bersih dan tidak mempunyai bekalan elektrik; dan
 - b) keadaan jalan raya menuju ke sekolah yang teruk terutama ketika hujan
- *52. **YB. Tuan Jonnybone J. Kurum [Telupid]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI KERJA RAYA:-**
 - a) apakah perkembangan jajaran Pan Borneo di pakej WP31 yang mendapat bantahan NGO pada tahun lalu; dan
 - b) di manakah jajaran yang dimuktamadkan oleh Jabatan Kerja Raya

* Pertanyaan-pertanyaan yang tidak sempat dijawab secara lisan akan dijawab secara bertulis.

PERTANYAAN-PERTANYAAN UNTUK JAWAPAN BERTULIS

1. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, apakah tindakan yang diambil dalam menangani kekurangan bekalan telur ayam dan kenaikan harga papan telur ayam serta ayam daging di pasaran tempatan. Apakah perancangan dalam usaha menghasilkan pallet makanan ayam telur / daging domestik tanpa bergantung kepada makanan ternakan yang diimport.
2. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI BELIA DAN SUKAN**, apakah peruntukkan bagi pembaikan dan pembersihan berkala fasiliti-fasiliti futsal, bola tampar dan bola keranjang di Stadium Penampang, dan bilakah perancangan untuk meningkatkan kawasan gelanggang luar tersebut dilaksanakan terutama membina bumbung di kawasan tersebut.
3. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah tiada pelan tindakan untuk menaik taraf jalan-jalan berlubang, berlumpur, air bertakung atas jalan dan tampalan jalan berlubang di kawasan Kepayan Rumah Murah, Jalan Bunga Patuma, Jalan Fanang, Jalan Kg Matambai, Jalan Kg Sonduou, Jalan Dombiku dan beberapa jalan di kawasan kepayan.
4. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah langkah atau usaha yang perlu ditetapkan bagi memastikan bahawa pada masa depan tiada perjanjian seperti NCA ditandatangani sebelum penyiasatan lengkap / usaha wajar dijalankan.
5. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah tindakan susulan oleh Kerajaan Sabah mengenai syor Suruhanjaya Siasatan Diraja (RCI) berkenaan perihal pemberian kad pengenalan di Sabah, serta tindakan kerajaan bagi memastikan pemimpin Sabah turut terlibat dalam sebarang cadangan berkaitan pemberian Kad Warga Asing oleh kerajaan Persekutuan.
6. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, dari sudut hak asasi dan keperimanasian, apakah dasar kerajaan Sabah dalam membantu kanak-kanak dari bapa warganegara dan ibu yang bukan warganegara. Apakah tindakan kerajaan Sabah untuk mendapat peruntukan khas dari kerajaan Persekutuan untuk meringankan beban dan tanggungjawab penjagaan kanak-kanak tersebut.
7. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, apakah langkah yang telah diambil untuk memastikan pembangunan di kawasan yang dikuasai pembangkang tetap diteruskan

dan tidak terabai dan berapakah peruntukan pembangunan bagi setiap kawasan pembangkang tersebut pada tahun 2020-2021.

8. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR**, apakah rancangan yang dibuat untuk mengukuhkan budaya dan identiti orang asal Sabah dan mengapakah peruntukan sambutan Perayaan Hari Orang Asli Sedunia yang pernah diadakan selama dua tahun iaitu 2018 dan 2019 tidak lagi diteruskan.
9. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah tindakan yang telah dan akan diambil bagi melaksanakan syor-syor untuk Sabah seperti yang terkandung dalam Laporan Inkuiri Nasional mengenai Tanah orang Asal oleh Suruhanjaya Hak Asasi Manusia (SUHAKAM).
10. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, berapakah peruntukan yang telah dibayar kepada golongan OKU di seluruh Sabah bermula pada tahun 2020 sehingga Februari 2022. Mohon kemukakan peruntukan yang telah diberi mengikut kaum dan daerah.
11. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, apakah cara yang mudah dan efektif yang telah dan akan diambil bagi memastikan segala maklumat tentang bantuan khas kepada ibu tunggal sampai kepada sasaran, terutama kepada mereka yang tidak mahir menggunakan internet dan yang tidak mempunyai akses internet.
12. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, berapakah jumlah semasa penerima bantuan kebajikan mengikut kategori di kawasan DUN kapayan dan berapakah jumlah penerima yang dihentikan daripada menerima bantuan tersebut. Mohon kemukakan sebab-sebab bantuan kebajikan tersebut dihentikan.
13. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT:-**
 - a) apakah perancangan kerajaan dalam membantu keluarga yang ahlinya positif Covid-19; dan
 - b) adakah peruntukkan kewangan untuk bantuan seperti pelitup muka, kit ujian sendiri, paracetamol dan vitamin C kepada mereka yang amat memerlukan terutama golongan B40 dan miskin tegar di seluruh Sabah terutamanya di kawasan Kapayan.

14. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, adakah terdapat perancangan atau peruntukan dalam membantu nyah-kuman (*disinfect*) kawasan sekolah atau pejabat kerajaan yang ditutup disebabkan berlakunya jangkitan Covid-19.
15. **YB Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, berapakah jumlah kanak-kanak (di bawah 18 tahun) yang berada dalam penjara atau Pusat pemulihan di Sabah dan apakah program khas yang dilaksanakan untuk memastikan mereka kembali berintegrasi dengan masyarakat tanpa persepsi yang negatif.
16. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah keadaan serta tindakan susulan yang telah diambil sejak September 2021 bagi kawasan terjejas banjir seperti banjir di Sugud-Maang, Penampang serta kawasan yang melibatkan tanah runtuh di kawasan DUN Kapayan.
17. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah tindakan yang telah dan akan diambil untuk menyelesaikan masalah kumbahan najis / pembentungan di beberapa kawasan perumahan yang bukan dibawah seliaan MDPG/DBKK di kawasan Kapayan yang tidak berfungsi dan tersumbat.
18. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah status penyediaan Draf Pelan Daerah dan Pelan-Pelan Tempatan Penampang dan bilakah ianya akan diwartakan.
19. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah perancangan dan berapakah peruntukkan bagi menaik taraf pusat komersial Kepayan Rumah Murah, termasuk pembinaan bumbung di tengah-tengah pusat komersial tersebut supaya kawasan menjadi lebih selesa untuk pengunjung dan ekonomi dapat membangun.
20. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah langkah-langkah yang telah dan akan diambil untuk memastikan rumah kediaman yang digunakan untuk perniagaan penyediaan makanan tidak terdedah kepada kebakaran di kawasan Penampang.
21. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR**, berapakah bilangan masyarakat yang masih tinggal di kawasan Hutan Simpan, Taman-Taman Sabah,

Simpanan Hidupan Liar, tadahan air serta kawasan lindungan yang lain. Mohon senarai mengikut daerah dan kawasan perlindungan.

22. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR**, apakah dasar semasa bagi membantu pembangunan perusahaan pelancongan berasaskan komuniti luar bandar terutama bagi mendapatkan lesen perniagaan dan lesen operasi. Apakah inisiatif jangka masa pendek dan panjang yang telah dilakukan untuk pemulihan sektor pelancongan di Sabah.
23. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah langkah-langkah yang telah diambil untuk menjadikan Penampang sebagai bandar semulajadi, mempertahankan lebih banyak kawasan hijau, memulihara kawasan lembab dan pembangunan mesra alam untuk meningkatkan kualiti hidup penduduk Penampang dan boleh menarik pelancong.
24. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah tindakan yang telah dan akan diambil untuk memastikan program kitar semula plastik berjaya dan berterusan. Mohon senarai inisiatif oleh badan bukan kerajaan dan syarikat swasta yang menjalankan kitar semula plastik di Sabah.
25. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, apakah perancangan jangka masa pendek dan panjang serta peruntukan kewangan untuk menarik minat para belia menceburi bidang pertanian, penternakan dan perikanan. Berapa banyak yang dibelanjakan dan berapa ramai yang mengambil bahagian dari Januari 2020 hingga Disember 2021.
26. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, mengapakah perkhidmatan jentera bajak sawah dan menuai padi oleh peladang tidak disubsidikan seperti yang dinikmati oleh petani di Semenanjung Malaysia?
27. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, apakah status skim mitigasi dan tebatan banjir termasuk Skim Tebatan Banjir Lido, Penampang, dan Putatan. Adakah terdapat peruntukan untuk membeli pam untuk mengeluarkan air banjir sebagai langkah jangka masa pendek semasa banjir di kawasan tersebut.
28. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, apakah usaha yang telah diambil dalam membantu rakyat yang terbeban dengan harga

barangan yang semakin meningkat terutamanya bahan mentah dan makanan, adakah program pemantauan supaya penjual tidak sewenang-wenangnya menaikkan harga barangan.

29. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah usaha untuk meneliti perkara tiada perwakilan dari majikan-majikan Sabah ke Majlis Gaji Minimum. Apakah perancangan untuk bersedia menghadapi inflasi dalam ekonomi apabila kenaikan gaji minimum bertembung dengan kenaikan harga bahan dan permintaan domestik yang lemah akibat gangguan COVID-19.
30. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI III / MENTERI PEMBANGUNAN DAN PERINDUSTRIAN**, dalam era pandemik dan ke arah fasa endemik ini, adakah kerajaan memberikan atau memperuntukkan “*grant*”, bantuan mahupun subsidi kepada peniaga kecil dan sederhana Sabah bagi membantu meningkatkan ekonomi mereka, dan sekiranya ada, dimanakah saluran ataupun khidmat ini boleh didapati.
31. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, berapakah Jawatankuasa Pembangunan dan Keselamatan Kampung (JPKK) dan Jawatankuasa Kemajuan Dalam Bandar (JKDB) baru yang telah diluluskan pada 2021 dan apakah latihan yang telah dijalankan serta peruntukkan untuk memperbaiki prestasi JKK & JKDB.
32. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah tindakan untuk memperbaiki kemudahan pengangkutan awam di kawasan bandar dan luar bandar, dan apakah perancangan jangka masa pendek dan panjang supaya pengangkutan awam di Sabah menjadi lebih sistematik.
33. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, mohon jadual perondaan polis di kawasan yang sering mengalami kecurian kabel elektrik terutama lampu jalan di terowong Kopungit dan Taman Kepayan Ridge. Mohon maklum balas cadangan pemasangan CCTV supaya kes kecurian dan kes kerugian kos penyelenggaraan tidak berulang.
34. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah status pembinaan atau pemasangan parit konkrit di bahagian parit kampung dan di tepi sepanjang lebuh raya jalan Lintas-Kepayan. Mohon perancangan jangka pendek dan panjang dan peruntukan untuk menyelesaikan masalah banjir yang sering berlaku akibat parit yang tidak sempurna.
35. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah status pembaikan lampu jalan di

lebuh raya jalan Lintas-Kepayan dari kawasan depan bangunan RTM menuju ke Lapangan Terbang Kota Kinabalu yang tidak berfungsi. Apakah punca kelewatan dan cadangan penyelesaian terdekat untuk mengatasi masalah tersebut.

36. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, apakah status terkini berkenaan pihak kontraktor manakah yang dilantik untuk melaksanakan projek mengatasi banjir di kawasan Taman Winley.
37. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, mengapakah penjadualan pembersihan Parit Juta tidak dilakukan yang mana kebanyakan parit di sekitar Lido, Kapayan dan Penampang ditakungi tanah mendap di dasar parit, tumbuhan alga, rumput dan pokok. Apakah perancangan dan peruntukan bagi mengatasi isu yang berlarutan ini.
38. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah pelan penjadualan untuk memeriksa atau tindakan untuk menyelesaikan isu kumbahan najis / pembentungan di Taman Deluxe Penampang. Jika kumbahan najis / pembentungan mengalami kerosakan, apakah bentuk tindakan yang pantas untuk mengatasi masalah sumbat dan bau yang tidak diingini.
39. **YB. Tuan Tan Lee Fatt [Likas]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, nyatakan status dan jumlah perbelanjaan serta nama projek sistem pembentungan di seluruh Sabah terutamanya di kawasan Likas.
40. **YB. Tuan Tan Lee Fatt [Likas]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, nyatakan status dan jumlah dibelanjakan dalam menaik taraf liputan kemudahan air bersih termasuk naik taraf atau menukar paip usang di Sabah setakat ini.
41. **YB. Tuan Tan Lee Fatt [Likas]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, berikan rancangan, status dan perbelanjaan pembinaan jalan raya dan naik taraf jalan raya di Sabah.
42. **YB. Tuan Tan Lee Fatt [Likas]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, nyatakan status cadangan KK Priority Roads dan KK Traffic Study Fasa 2. Nyatakan anggaran dan peruntukan yang diluluskan untuk menyelesaikan kesesakan lalu lintas di kawasan Kota Kinabalu dan sekitarnya.
43. **YB. Tuan Tan Lee Fatt [Likas]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, berikan status Kempen Penanaman Pokok bagi Sabah di bawah Program Penghijauan Malaysia.

44. **YB. Tuan Tan Lee Fatt [Likas]** bertanya kepada **MENTERI TUGAS-TIGAS KHAS**, nyatakan status dan perbelanjaan projek naik taraf 112 buah sekolah daif dan 13 buah sekolah baharu di Sabah dalam *Rolling Plan 2* dan *Rolling Plan 3* Rancangan Malaysia Ke-12.
45. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **KETUA MENTERI:-**
- a) apakah justifikasi dan seterusnya perincian ke atas cadangan pemberian Kad Warga Asing kepada pendatang asing di Sabah; dan
 - b) apakah perbezaan cadangan pemberian Pas Residen Sabah, Pas Sementara Sabah dan Kad Warga Asing.
46. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, berkenaan hal-hal melibatkan isu perhutanan Sabah, pandangan siapakah yang akan diambil oleh Ketua Menteri sama ada Ketua Konservator Perhutanan, Penasihat Teknikal (Perhutanan) atau Peguam Negeri Sabah.
47. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI KEWANGAN**, apakah perincian dan manfaat kepada rakyat Sabah berkaitan *Commercial Collaboration Agreement (CCA)* yang telah ditandatangani oleh kerajaan negeri dengan Petronas.
48. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, adakah kerajaan negeri bercadang untuk membuat keputusan baharu bagi membatalkan keputusan kerajaan negeri pada tahun 1976 menandatangani Akta Pembangunan Petroleum atau membuat kertas putih memaklumkan Dewan Undangan Negeri kenapa kerajaan negeri pada masa itu menandatangani perjanjian PDA tersebut.
49. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, apakah mekanisme pelaksanaan peruntukan khas ADUN bagi kawasan-kawasan yang diwakili parti pembangkang.
50. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, adakah Kerajaan Negeri bercadang untuk melibatkan ADUN-ADUN pembangkang ke dalam mesyuarat untuk rakyat di peringkat daerah seperti Jawatankuasa Tindakan Pembangunan Daerah, Jawatankuasa Pengurusan Bencana Daerah dan Jawatankuasa Penggunaan Tanah (LUC) Daerah.
51. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, berapakah jumlah jawatan baharu yang telah dicipta sejak Oktober 2020 berikutan kewujudan jabatan, agensi dan badan berkanun negeri yang baharu dan berapakah kos emolument tahunan bagi keseluruhan jawatan-jawatan baharu tersebut.

52. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah statistik pungutan cukai tanah selepas pelantikan Penolong Pemungut Hasil Tanah (PPHT) dilaksanakan di semua pejabat daerah dan statistik pungutan cukai sebelumnya.
53. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, berapakah banyak peruntukan keseluruhan yang disediakan oleh Kerajaan Negeri dan Kerajaan Persekutuan untuk penyukatan tanah di bawah Program PANTAS dan berapakah anggaran peruntukan bagi membiayai penyukatan tanah di kampung-kampung di DUN Kadamaian di bawah program tersebut pada tahun ini.
54. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, adakah Kerajaan Negeri bercadang mengambil semula pengurusan pemuliharaan dan penjagaan hutan yang dikeluarkan oleh Taman-Taman Sabah kepada penduduk Kg. Kiau, Kota Belud dan hutan yang dikeluarkan oleh Jabatan Perhutanan Sabah kepada penduduk Kg. Bundu Tuhan, Ranau.
55. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah status semasa kelulusan daripada Pejabat Hasil Bumi yang dibuat pada tahun 1998 bagi kawasan perkampungan Kg Ranggalau, Kota Belud yang dikeluarkan daripada geran perseorangan dan diberikan kepada komuniti kampung tersebut.
56. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah tugas hakiki Penolong Pegawai Daerah (ADO) yang dilantik bagi setiap kawasan DUN dan apakah peranan baharu Pemimpin Pembangunan Masyarakat (PPM) di kawasan DUN tersebut.
57. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah respon Kerajaan Negeri terhadap syor-syor Agenda Reformasi Sabah yang telah dikemukakan oleh ADUN-ADUN pembangkang dari blok Pakatan Harapan.
58. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI KEWANGAN:-**
- a) senarai nama syarikat penyelenggara jalan-jalan perhubungan di DUN Kadamaian bagi jalan JKR dan jalan Majlis yang telah dilantik; dan
 - b) senarai jalan bagi setiap syarikat tersebut.
59. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, status semasa projek naik taraf jalan-jalan dalam DUN Kadamaian, iaitu Jalan Sayap Mansulit, Jalan Podos Tambulaung, Jalan Tengkurus Lahanas dan Jalan Pirasan Mandap:-

- a) senarai nama syarikat konsultan dan kontraktor yang telah mendapat tender; dan
 - b) tempoh kerja bagi setiap syarikat tersebut.
60. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, adakah semua penduduk yang terlibat telah dibayar pampasan bagi projek naik taraf Jalan Melangkap, Jalan Tuguson, Jalan Lasau dan Jalan Kiau yang telah dilaksanakan sebelum ini.
61. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, bilakah kerajaan akan menggantikan jambatan kayu dan *bailey bridge* satu lorong kepada jambatan konkrit dua lorong di sepanjang laluan utama di DUN Kadamaian seperti Jalan Nahaba-Sayap, Jalan Melangkap-Tambulaung, Jalan Mangkulat-Podos, Jalan Kiau-Gahui, Jalan Tengkurus-Lahanas dan jalan-jalan utama lain di DUN Kadamaian.
62. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA:-**
- a) apakah langkah-langkah persiapan yang diambil oleh kerajaan bagi memastikan bekalan air terawat kepada penduduk daerah Kota Belud menghadapi kemungkinan musim kemarau; dan
 - b) adakah kerajaan bercadang membina lebih banyak projek bekalan air alternatif.
63. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, kenapakah penduduk Kg Bayayat yang kehilangan tanah dan kebun selepas memberi laluan kepada projek naik taraf loji air Bayayat belum lagi dibayar sehingga kini.
64. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah status terkini cadangan projek pembinaan jambatan menghubungkan tanah besar Sabah dengan Pulau Labuan.
65. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah pendirian Kerajaan Negeri terhadap teknologi-teknologi lain pembinaan jalan raya seperti '*rubberised road technology*' bagi projek-projek baharu atau projek-projek penyelenggaraan jalan aspal sedia ada di Sabah.
66. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN:-**

- a) berapakah jumlah royalti yang telah dipungut setakat ini oleh Kerajaan Negeri daripada syarikat-syarikat yang telah dilantik untuk mengorek pasir dan mendalamkan Sungai Kadamaian / Sungai Kota Belud; dan
 - b) apakah peranan Qhazanah Sabah dalam aktiviti mengorek pasir / mendalamkan sungai yang dilaksanakan syarikat-syarikat tersebut.
67. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR:-**
- a) apakah manfaat projek pembangunan eko-pelancongan di Pulau Mengalum yang akan dibangunkan oleh syarikat daripada Taiwan kepada rakyat Sabah; dan
 - b) apakah penglibatan syarikat pembinaan dan pembekal tempatan Sabah dalam projek tersebut.
68. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI III / MENTERI PEMBANGUNAN PERINDUSTRIAN:-**
- a) apakah manfaat kepada rakyat Sabah susulan lawatan Gabenor Tawi-Tawi ke Sabah pada bulan Oktober 2021; dan
 - b) apakah kebanjiran pendatang asing dari Filipina di Sabah dibincang sepanjang lawatan Gabenor tersebut.
69. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, berapakah banyak jumlah unit rumah di Sabah yang terjejas pembinaannya dan gagal diserahkan mengikut jadual perjanjian kepada pembeli di Sabah akibat pandemik COVID-19.
70. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, adakah Kerajaan Negeri bercadang untuk meminda Perlembagaan Negeri atau *Interpretation Ordinance (Definition of Native)* bagi menyenaraikan semua etnik yang dimuktamadkan sebagai Anak Negeri di Sabah.
71. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah pendirian Kerajaan Negeri ke atas keputusan Mahkamah Tinggi dan seterusnya Mahkamah Rayuan yang memutuskan pemberian kewarganegaraan kepada anak yang lahir di luar negara yang mana ibunya merupakan warganegara Malaysia.
72. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah perancangan kerajaan untuk membantu menaik taraf kemudahan tamu-tamu komuniti di

Kadamaian seperti Tamu Sumbilingon, Tamu Piasau, Tamu Lompios dan Tamu Melangkap.

73. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR:-**
- a) berapakah jumlah unit dan peruntukan keseluruhan Program Perumahan Rakyat Termiskin Bina Baharu dan Baik Pulih daripada Kerajaan Persekutuan dan daripada Kerajaan Negeri bagi tahun ini; dan
 - b) kos peruntukan bagi setiap unit projek tersebut.
74. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, apakah perancangan atau inisiatif kerajaan untuk memudahkan proses permohonan baharu dan membaharui lesen perniagaan di pejabat-pejabat daerah supaya para pemohon tidak perlu beratur panjang dan menunggu masa yang lama untuk mendapatkan lesen perniagaan mereka.
75. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, sejauh manakah status pembangunan dan penggunaan Sistem Profail Kampung Sabah, Sistem Pembayaran Elaun JPKK dan Sistem Permohonan Projek Online yang telah diperkenalkan sebelum ini.
76. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, apakah inisiatif dan perancangan kerajaan bagi menggantikan laluan utama penduduk seperti *low level crossing* dan jambatan gantung di DUN Kadamaian yang dibina sebelum ini tetapi telah musnah akibat bencana alam.
77. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR**, senarai jumlah pengusaha pelancongan komuniti dan persendirian di DUN Kadamaian yang telah diberikan *Temporary Occupational Licence* (TOL) untuk mengusahakan tebing sungai sebagai kawasan eko-pelancongan mereka.
78. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR**, apakah bentuk sokongan yang boleh disalurkan oleh kerajaan bagi menyokong projek pemuliharaan haiwan “kalawot” yang mahu dilaksanakan oleh badan bukan kerajaan (NGO) di DUN Kadamaian.
79. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI KEWANGAN**, apakah status pemilikan saham Kerajaan Negeri melalui anak syarikat Qhazanah Sabah, iaitu *Common Tower Technology Sdn. Bhd.* (CTTSB) yang diberikan hak eksklusif membangunkan infrastruktur telekomunikasi di Sabah.

80. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI**, berapakah banyak menara telekomunikasi di Sabah yang telah dibina oleh *Common Tower Technology Sdn. Bhd.* selepas diberikan hak eksklusif dan daripada jumlah itu, berapakah jumlah yang telah dibina di kawasan DUN Kadamaian.
81. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, berapakah peruntukan daripada Kerajaan Negeri yang telah digunakan untuk membuat perolehan sendiri vaksin COVID-19 untuk rakyat Sabah.
82. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah pendirian Kerajaan Negeri terhadap syor meningkatkan tahap gaji minimum yang lebih tinggi daripada gaji minimum yang ada sekarang.
83. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI TUGAS-TUGAS KHAS**, apakah inisiatif Kerajaan Negeri untuk menggantikan kemudahan meja, kerusi dan kemudahan lain dalam kelas yang sudah usang di sekolah-sekolah dalam kawasan DUN Kadamaian.
84. **YB. Datuk Ewon Benedick [Kadamaian]** bertanya kepada **MENTERI TUGAS-TUGAS KHAS**, apakah tindakan pihak kerajaan dalam menangani ketiadaan bilik guru di bangunan baharu SK Kiau yang telah digunakan sejak beberapa tahun lepas.
85. **YB. Puan Rina Haji Jainal [Kukusan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah langkah-langkah yang diambil kementerian dalam memastikan sistem perhubungan jalan (bagi pengangkutan air / darat) berada pada tahap keselamatan tinggi khususnya membabitkan pelajar sekolah di Sabah.
86. **YB. Puan Rina Haji Jainal [Kukusan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, apakah inisiatif kerajaan negeri dalam memastikan perkembangan positif industri primer sekali gus mengurangkan kebergantungan eksport barangan daripada luar Sabah khususnya dalam keadaan ekonomi dunia yang dijangka kurang stabil.
87. **YB. Puan Rina Haji Jainal [Kukusan]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah perincian bantuan yang diberikan kepada 120 mangsa kebakaran di Kampung Landung Ayung Laut yang dikatakan bernilai RM2,400,000.
88. **YB. Puan Rina Haji Jainal [Kukusan]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah langkah kementerian dalam memantau aspek keselamatan kawasan perkampungan tepi sungai seperti di Kampung Jawa Lanut, Tawau, yang sering berlaku kejadian lemas dan meragut nyawa khususnya kanak-kanak.

89. **YB. Puan Rina Haji Jainal [Kukusan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI III / MENTERI PEMBANGUNAN PERINDUSTRIAN**, apakah statistik terbaharu dan pecahannya mengikut daerah berkenaan dengan bantuan kepada golongan belia yang dibentangkan kerajaan negeri dalam Pembentangan Bajet 2022 seperti Skim Usahawan Siswazah dan Skim Usahawan Teknikal.
90. **YB. Datuk Poon Ming Fung @ Frankie [Tanjong Papat]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah usaha kerajaan negeri untuk menyelesaikan atau mempercepatkan proses pendaftaran kewarganegaraan bermasalah yang mengambil masa yang sangat lama sehingga bertahun-tahun.
91. **YB. Datuk Poon Ming Fung @ Frankie [Tanjong Papat]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, bagaimanakah membezakan tiang-tiang lampu di bawah jagaan pihak MPS atau SESB untuk memudahkan penduduk-penduduk atau pemimpin-pemimpin bagi membuat aduan kepada pihak yang bertanggungjawab.
92. **YB. Datuk Poon Ming Fung @ Frankie [Tanjong Papat]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, kerosakan kemudahan awam seperti lampu jalan telah menjejaskan keselamatan rakyat di kawasan Sandakan. Berapakah jangka masa yang diperlukan bagi memproses isu-isu kerosakan kemudahan awam yang memerlukan peruntukan kecemasan untuk tujuan pembaikan pulih.
93. **YB. Tuan Justin Wong Yung Bin [Sri Tanjong]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, berapakah kadar tambang bas mini/henti-henti yang telah dinaikkan lima (5) tahun lalu dan apakah langkah yang akan diambil oleh kerajaan dalam mencegah kenaikan harga yang terlalu mendadak.
94. **YB. Tuan Justin Wong Yung Bin [Sri Tanjong]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**, berapakah bilangan kampung yang berada di bawah bidang kuasa kementerian ini yang terletak di dalam mukim DUN Sri Tanjong.
95. **YB. Tuan Justin Wong Yung Bin [Sri Tanjong]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, bagaimanakah perkembangan dan status terkini projek tebatan banjir di Sungai Tawau dan adakah ia dapat disiapkan mengikut jadual.
96. **YB. Tuan Justin Wong Yung Bin [Sri Tanjong]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah pendekatan yang akan diambil untuk menyelesaikan isu berkenaan kekerapan paip pecah di Taman Bukit Bintang, Jalan Sin Onn yang berlaku hampir setiap hari.
97. **YB. Tuan Justin Wong Yung Bin [Sri Tanjong]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, adakah kementerian bercadang untuk menggubal dasar berkenaan dengan pengasingan

dan kitar semula sisa sebagai salah satu daripada pelbagai cara untuk mencapai sasaran sifar sisa.

98. **YB. Tuan Justin Wong Yung Bin [Sri Tanjong]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, apakah prosedur/polisi kementerian dalam permohonan bantuan kebajikan seperti bantuan warga emas dan bagaimana untuk menyelesaikan isu tempoh menunggu atau maklum balas yang terlalu lama yang dihadapi oleh pemohon-pemohon bantuan.
99. **YB. Tuan Justin Wong Yung Bin [Sri Tanjong]** bertanya kepada **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI**, adakah menara telekomunikasi yang akan dibina di Jalan Sin Onn bagi kawasan Tiku dan kawasan Megah Jaya.
100. **YB. Tuan Justin Wong Yung Bin [Sri Tanjong]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI III / MENTERI PEMBANGUNAN PERINDUSTRIAN**, adakah kementerian bercadang untuk membina dan membangunkan taman perindustrian di daerah Tawau. Adakah terdapat sebarang pelan induk atau dasar untuk menarik penyelidikan, pembangunan dan pembuatan yang berteknologi tinggi di daerah ini.
101. **YB. Tuan Justin Wong Yung Bin [Sri Tanjong]** bertanya kepada **MENTERI PELANCONGAN, KEBUDAYAAN DAN ALAM SEKITAR**, adakah kerajaan bercadang untuk mewujudkan VTL di antara negeri Sabah dan negara lain seperti Jepun, Korea Selatan, Australia dan Taiwan.
102. **YB. Tuan Jonnybone J. Kurum [Telupid]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR:-**
 - a) apakah langkah-langkah kerajaan negeri Sabah dibawah rancangan "Sabah Maju Jaya" untuk mengambil langkah proaktif bagi membantu daerah-daerah termiskin di negeri Sabah ini untuk dibangunkan; dan
 - b) adakah tambahan peruntukan diberikan kepada daerah tersebut dalam pengkhususan untuk mengeluarkan daerah tersebut sebagai daerah termiskin di negeri Sabah.
103. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah maklumat terperinci semua projek perkhidmatan pemotongan rumput mengikut zon, nama kontraktor dan jumlah peruntukan di seluruh Kota Kinabalu jagaan Dewan Bandaraya Kota Kinabalu (DBKK).
104. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah perkembangan terkini berkenaan projek *Sky Train* yang dijangka dibina di bandaraya Kota Kinabalu.
105. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah senarai semua projek-projek yang telahpun diluluskan dan dibelanjakan di bawah

peruntukan khas Ketua Menteri mengikut kawasan, jumlah peruntukan dan tajuk projek secara terperinci untuk tahun 2021.

106. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **MENTERI KEWANGAN**, apakah jumlah semua perbelanjaan yang telah dipakaiguna untuk tujuan majlis-majlis makan dan program-program kerajaan di SICC mengikut tajuk program, jumlah perbelanjaan dan tarikh program sepanjang tahun 2021.
107. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, mohon senarai semua taman rekreasi dan gelanggang sukan di seluruh kawasan Kota Kinabalu termasuk Luyang di bawah biayaan DBKK dan nyatakan lokasi mereka. Berapakah peruntukan yang telah dibelanjakan untuk penyelenggaraan taman rekreasi oleh DBKK setiap tahun.
108. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, berapakah peruntukan yang disediakan di bawah DBKK untuk tujuan pembersihan dan penyelenggaraan sistem perparitan dan longkang di kawasan Kota Kinabalu dan juga nyatakan jadual pembersihan setiap taman perumahan kawasan Luyang.
109. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, berapakah perbelanjaan yang telah pun dipakaiguna untuk tujuan bantuan bencana di seluruh Sabah dalam pecahan lokasi, jumlah peruntukan dan bilangan mangsa terlibat untuk tahun 2021.
110. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **MENTERI KEWANGAN**, mengenai butiran bayaran peruntukan khas kepada sekolah-sekolah Cina termasuk Sekolah Persendirian dan badan-badan bukan Islam pada tahun 2021 dan 2022.
111. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah penyelesaian untuk mengatasi masalah kesesakan lalu lintas di sekitar Sekolah Menengah tinggi Kota Kinabalu khususnya sepanjang Jalan Bunga Raja Kayu.
112. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah status terkini kajian keselamatan struktur ke atas bangunan-bangunan rumah di Taman Kepayan Ridge.
113. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, kenapakah masalah ketiadaan lampu jalan di sepanjang Flyover persimpangan Jalan Lintas-Jalan Tuaran dekat Inanam masih tidak dapat diselesaikan.
114. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah status terkini

terkini projek pembaikan semula struktur tiang bangunan di UTC Pasar Sri Tanjung Tawau.

115. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, apakah statistik dan berapakah permohonan Bantuan Am diterima di Kota Kinabalu setiap tahun dan berapakah permohonan yang diluluskan.
116. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI PERTANIAN DAN PERIKANAN**, menjelaskan apakah strategi kerajaan untuk mengawal harga pasaran daging khinzir (babi) yang semakin terlampau meningkat sejak tahun baharu 2022.
117. **YB. Tuan Phoong Jin Zhe [Luyang]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah syarat atau kebaikan yang ditawarkan oleh kerajaan negeri sebagai pertukaran untuk menarik syarikat-syarikat pelabur negara asing untuk melabur di projek-projek PFI seperti projek SkyTrain dan projek Jesselton New City.
118. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **MENTERI TUGAS-TUGAS KHAS**, adakah langkah untuk mengubah buku sejarah mengenai Negeri Sabah kerana dalam kandungan buku sejarah sehingga kini masih digelar Tanah Melayu bagi mengelak kekeliruan generasi muda masa kini.
119. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, mengapa Majlis Perbandaran Sandakan (MPS) masih belum melepaskan bayaran kos pengekalan 5 peratus (retention 5%) semua projek kepada kontraktor projek dari tahun 2018, 2019 dan 2020.
120. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, bilakah kerajaan akan ada peruntukan untuk membina UTC di Sandakan bagi memudahkan masyarakat.
121. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI KERJA RAYA**, apakah cara untuk mengurangkan kesesakan lalu lintas ekoran kekurangan tempat letak kereta di Hospital Duchess Of Kent (HDOK) di Sandakan.
122. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah cadangan untuk menyediakan perkhidmatan bas murah atau percuma untuk pesakit yang mempunyai temu janji tetap di HDOK.
123. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI II / MENTERI KERJA RAYA**, mengapakah hanya ada dua sahaja pasukan penyelenggara paip air di Sandakan. Mohon tambahkan lagi pasukan

penyelenggaraan paip air untuk mengurangkan kebocoran paip air di Sandakan dan mengelak daripada berlakunya pembaziran air.

124. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah langkah yang akan diambil oleh Kementerian dalam memastikan Terminal Bas Bersepadu Sandakan tidak sia-sia pembinaannya dan tidak berlaku pembaziran kerana kos pembinaan terminal itu melibatkan jutaan ringgit.
125. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, lampu isyarat Bandar Prima Batu 4, Bulatan Helang Batu 7, Bulatan Buaya Batu 8 sering menjadi tumpuan utama kesesakan lalu lintas sehingga mengambil masa yang panjang. Adakah jalan penyelesaian untuk masalah tersebut seperti membina jalan pintas di beberapa kawasan yang terlibat kesesakan lalu lintas.
126. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, adakah langkah kementerian untuk atasi pokok besar terutama di kawasan laluan jalan raya utama yang berisiko mendatangkan bahaya kepada pengguna jalan raya seperti memindahkan pokok tersebut 20 kaki ke dalam atau menebang pokok tersebut.
127. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, pintu masuk terminal bas mini Sandakan sehingga hari ini masih tidak dapat diselesaikan. Bilakah bajet untuk pembinaan pintu masuk terminal bas mini dapat diperolehi.
128. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah perkembangan permohonan untuk membina 13 jalan pintas di Sandakan untuk mengelak kesesakan lalu lintas yang teruk di beberapa jalan utama di Sandakan.
129. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, adakah perancangan bagi membina laluan jalan khas untuk basikal dan motosikal di dalam kawasan Sandakan khususnya lokasi yang sering digunakan oleh orang awam yang bersukan riadah basikal.
130. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, adakah langkah-langkah untuk memperbaiki lampu jalan raya di kawasan yang berhadapan dengan masalah jalan gelap ekoran perkara tersebut boleh membahayakan pengguna jalan raya khususnya pejalan kaki dan hanya 60% sahaja lampu jalan yang berfungsi di Sandakan.

131. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, bilakah kerja-kerja di kawasan tanah runtuh akan mula dijalankan di Grandview, Melrose dan Indah Jaya di kawasan Elopura.
132. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **MENTERI PEMBANGUNAN MASYARAKAT DAN KESEJAHTERAAN RAKYAT**, adakah kerajaan merancang untuk menambah kapasiti bagi rumah warga emas yang hanya mampu untuk menampung 50 orang sahaja dan kini terdapat 44 orang warga emas yang telah ditempatkan.
133. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, apakah langkah yang perlu di ambil kira oleh pihak kementerian untuk mengelak haiwan liar yang sering berkeliaran di merata tempat dan untuk mencegah haiwan tersebut untuk tidak membuang najis di merata tempat dan membongkar sampah di kawasan perumahan serta ada juga yang membahayakan warga penduduk di kawasan berkenaan.
134. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, adakah kerajaan akan mengeluarkan / menyediakan satu Enakmen mengenai pemilik rumah / kedai yang tidak membayar cukai pintu tahunan.
135. **YB. Tuan Calvin Chong Ket Kiun [Elopura]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI III / MENTERI PEMBANGUNAN PERINDUSTRIAN**, apakah perkembangan cadangan untuk mewujudkan oleokimia di Sabah memandangkan Sabah mempunyai banyak bahan mentah produk minyak sawit.
136. **YB. Datuk Seri Panglima Dr. Mohd Salleh Tun Said [Usukan]** bertanya kepada **MENTERI BELIA DAN SUKAN:-**
- a) berapakah jumlah persatuan yang berdaftar dan aktif dalam kementerian khususnya di daerah Kota Belud; dan
 - b) apakah insentif kerajaan negeri kepada atlet-atlet yang mewakili negeri Sabah dalam pertandingan yang diadakan di negeri dan luar negara.
137. **YB. Datuk Seri Panglima Dr. Mohd Salleh Tun Said [Usukan]** bertanya kepada **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI**, adakah kementerian bercadang untuk menceburi sektor industri teknologi hijau memandangkan banyak negara telah menfokuskan kepada industri teknologi hijau.

138. **YB. Datuk Seri Panglima Dr. Mohd Salleh Tun Said [Usukan]** bertanya kepada **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI**, apakah langkah kerajaan dalam meminimalkan jurang digital kawasan luar bandar
139. **YB. Datuk Seri Panglima Dr. Mohd Salleh Tun Said [Usukan]** bertanya kepada **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI**, apakah langkah kerajaan negeri memperkasakan bidang TVET atau latihan vokasional di Sabah.
140. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, berapakah Ketua Adat dan Kapitan Cina baru yang telah diluluskan pada 2021, dan apakah latihan yang telah dijalankan serta peruntukan untuk memperbaiki prestasi ketua-ketua adat dan kapitan Cina.
141. **YB. Puan Jannie Lasimbang [Kapayan]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah status pembinaan jalan raya bertingkat/flyover Siga/Donggongan yang dirancang bermula Disember 2020 tetapi sehingga kini belum bermula dan apakah sebab kelewatan tersebut dan tindakan terhadap kontraktor dilantik.
142. **YB. Dr. Aliakbar Gulasan [ADUN Dilantik]** bertanya kepada **MENTERI TUGAS-TUGAS KHAS**, apakah usaha dan program yang dirancang oleh kerajaan untuk memastikan semua rakyat di Negeri Sabah yang beragama Islam menunaikan solat lima waktu.
143. **YB. Datuk Abdul Ghani bin Mohamed Yassin [Nabawan]** bertanya kepada **MENTERI SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI**, adakah pihak kementerian membuat sebarang perancangan khususnya berkenaan meluaskan peluang pekerjaan kepada graduan dan membantu belia serta beliawanis yang menganggur mendapat peluang pekerjaan.
144. **YB. Tuan Jonnybone J. Kurum [Telupid]** bertanya kepada **TIMBALAN KETUA MENTERI I / MENTERI KERJA RAYA**, apakah cadangan kerajaan untuk menaik taraf setiap lapangan terbang pelabuhan, jaringan kereta api dan jaringan jalan raya bagi melancarkan sistem pengangkutan di negeri Sabah.
145. **YB. Puan Rina Haji Jainal [Kukusan]** bertanya kepada **KETUA MENTERI**, apakah perkembangan terkini mengenai isu aktiviti ketenteraan China yang dikatakan melakukan pencerobohan perairan di Laut China Selatan.
146. **YB. Datuk Poon Ming Fung @ Frankie [Tanjong Papat]** bertanya kepada **MENTERI KERAJAAN TEMPATAN DAN PERUMAHAN / MENTERI KEWANGAN II**, merujuk kepada jawapan yang telah diberikan untuk pertanyaan lisan nombor 63 semasa Mesyuarat Kedua Penggal Kedua DUN pada 6 Disember 2021, sila

senaraikan laporan aduan diterima dan tindakan yang telah diambil dari Januari 2021 hingga Disember 2021.